

اساسنامه خانه ملی گفت و گوی آزاد

1403/4/30

شماره 1403/7806/دش

اساسنامه خانه ملی گفت و گوی آزاد

(مصوب جلسه 901 مورخ 1403/3/29 شورای عالی انقلاب فرهنگی)

نهاد ریاست جمهوری - مجلس شورای اسلامی

قوه قضائیه - خانه ملی گفت و گوی آزاد

دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی

مصوبه «اساسنامه خانه ملی گفت و گوی آزاد» که در جلسه 901 مورخ 1403/ 03/ 29 شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسیده است؛ به شرح ذیل برای اجرا ابلاغ می گردد:

مقدمه:

«نباید از آزادی ترسید و از مناظره گریخت و نقد و انتقاد را به کالای قاچاق و یا امری تشریفاتی، تبدیل کرد؛ چنانچه نباید به جای مناظره، به جدال و مرأ، گرفتار آمد و به جای آزادی، به دام هتاک و مسئولیت گریزی لغزید. آن روز که «سهم آزادی»، «سهم اخلاق» و «سهم منطق»، همه یکجا و در کنار یکدیگر اداء شود، آغاز روند خلاقیت علمی و تفکر بالنده دینی در این جامعه است». «بدون فضای انتقادی سالم و بدون آزادی بیان و گفت و گوی آزاد با حمایت حکومت اسلامی و هدایت علماء و صاحب نظران، تولید علم و اندیشه دینی و در نتیجه، تمدن سازی و جامعه پردازی، ناممکن یا بسیار مشکل خواهد بود». مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

نهادینه سازی جریان مستمر بازنگری انتقادی و ارتقاء کیفیت حکمرانی، مبتنی بر عقل ورزی جمعی، اخلاق اسلامی و قوانین کشور از طریق گفت و گو و تبادل آزاد اندیشه نخبگان، از اصول قانون اساسی و دغدغه های مهم امام خمینی(ره) و مقام معظم رهبری (مدظله العالی) برای تکمیل نظام سازی و تحقق فزون تر حکمرانی اسلامی و مردم سالار در پرتو خلاقیت فکری اقشار جامعه بوده است. ایشان پرهیز جدی از رکود و تحجر اندیشه ها و تکرار دعوای بی فایده و دعوت مستمر به تحرک و تولید فکر و زاد و ولد فرهنگی؛ با اعتقاد راسخ به عقل جمعی و ایمان قوی به اثربخشی مناظره و گفت و گوی آزاد؛ تأمین فضای نقد و انتقاد و مناظره سالم، آزادی بیان با حمایت حکومت اسلامی را بستری شگفتی ساز و تحول آفرین در تحقق تمدن سازی و جامعه پردازی می دانند.

در این راستا و به منظور ارتقاء سطح «مردم سالاری دینی» در تدبیر امور فرهنگی و مدیریتی کشور و در اجرای اصول حکمرانی اسلامی و تأکیدات حضرت امام خمینی(ره) و مقام معظم رهبری و سپس تأکید مکرر آیت الله دکتور رئیسی؛ رئیس جمهور شهید و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه 891 مورخ 1402/09/16 شورای عالی انقلاب فرهنگی، مبنی بر تسریع به روزرسانی و نهایی سازی اساسنامه خانه ملی گفت و گوی آزاد و آغاز فعالیت این نهاد با هدف مشارکت بیشتر مردم در حکمرانی و تأمین فضای قانونی برای اعتراضات و مطالبات و با استناد به مصوبه ماده واحده «تأیید کلیات اساسنامه خانه ملی گفت و گوی آزاد و انتخاب مدیر آن»؛ «اساسنامه خانه ملی گفت و گوی آزاد» (مصوب جلسه 596 مورخ 1385/10/5 شورای عالی انقلاب فرهنگی) در جلسه 483 شورای معین و بر اساس تفویض جلسه 901 مورخ 1403/ 03/ 29 شورای عالی انقلاب فرهنگی به شرح ذیل اصلاح و تکمیل گردید:

ماده 1. تعریف و جایگاه حقوقی

«خانه ملی گفت و گوی آزاد» که به اختصار «خانه گفت و گو» نامیده می شود؛ جهت ارتقاء سطح «مردم سالاری دینی»، تکامل شیوه نامه های «حکمرانی اسلامی» و در تداوم مراتب نظام سازی و حل حداکثری مشکلات عمومی و شفاف سازی حقوق متقابل مردم و نهادهای حاکمیتی با هدف تعمیق روابط دوجانبه و ایجاد محملی برای طرح منطقی و قانونی اعتراضات و مطالبات اجتماعی و تحلیل زمینه های آن و پاسخ گویی به آنها، تأسیس می گردد. شورای عالی انقلاب فرهنگی که به فرمایش امام راحل(ره) و مقام معظم

رهبری (مدظله العالی) در عرصه فرهنگ، برای نهادهای حاکمیتی، حکم ستاد برای صف را دارد، مؤسس و مسئول این نهاد است.

ماده 2- موضوع فعالیت

نهادسازی با اختیارات نافذ قانونی برای توسعه گفت وگوهای صریح، منطقی، آزاد، نتیجه بخش و عمل گرا در چهارچوب قانون و اخلاق و با مشارکت مسئولانه و پاسخ گویانه نمایندگان تام الاختیار سران محترم سه قوه و نهادهای حاکمیتی به تناسب موضوعات در جهت اصلاح امور کشور و حل ابهامات، معضلات و اختلاف نظرهای نخبگانی در درون و بیرون حاکمیت، به ویژه مرتبط با شیوه های مدیریت کشور در مسائل بحران خیز اجتماعی و در جهت اجرای قانون اساسی و تحقق ارزش های انقلاب اسلامی.

ماده 3- اهداف:

1. درک به موقع و دقیق فرصت ها و تهدیدهای ملی، واقعیت ها، مطالبات اجتماعی و حساسیت های فرهنگی و اجتماعی؛
2. هم افزایی همه نهادهای حاکمیتی و اجتماعی جهت حل منازعات فرهنگی و مطالبات اجتماعی؛
3. ایجاد فضایی آرام، اخلاقی و منطقی برای اعتراضات قانونی و شنیده شدن و دریافت پاسخ آنها؛
4. ارتقاء کارآمدی و پاسخ گویی در حکمرانی؛
5. فرصت سازی برای دیده شدن خدمات و مشکلات نهادهای حکمرانی و شنیده شدن توضیحات مدیران کشور.

ماده 4- وظایف

1. ایجاد فرصت قانونی و عادلانه برای عرضه علمی و آزاد دیدگاه های کارشناسانه و نوآورانه همه طیف های نخبگانی در نقد و اصلاح نظامات و ساختارهای مدیریت محلی و ملی کشور و شنیده شدن پیشنهادهای منتقدان و معترضان؛
2. زمینه سازی برای ظهور ظرفیت ها و خلاقیت های اجتماعی و رقابت سالم در بهره گیری از این مناظرات برای کارآمدی و شفافیت بیشتر در عرصه های حکمرانی؛
3. ترغیب نهادهای تصمیم گیر کشور به گفت وگوهای آزاد انتقادی و تقویت روح پاسخ گویی و انعطاف (بدون انفعال) مدیران کشور، اعتمادسازی نزد افکار عمومی، نهادینه سازی «امر به معروف و نهی از منکر» و متقابلاً «جهاد تبیین» خدمات نظام در هندسه «فرهنگ عمومی» و شنیده شدن توضیحات مسئولان، رفع سوء تفاهم ها و تبلیغات سوء دشمنان امنیت و اتحاد کشور و خنثی سازی سیاه نمایی ها و یأس پراکنی ها؛
4. فعال سازی و هم افزایی حداکثری مراکز علمی حوزوی و دانشگاهی و متخصصان درون و بیرون حاکمیت و تمرکز پژوهش ها و پایان نامه ها و مقالات علمی برحل واقع بینانه تر، سریع تر، دقیق تر و کم هزینه تر مشکلات کشور و عطف توجه به نیازهای واقعی مردم به جای مرجعیت بخشی به مجلات و نهادهای غربی؛
5. تقویت زمینه فرهنگ مباحثه در مسائل بزرگ ملی و محلی و جلوگیری از قطبی شدن جامعه و اصلاح امور در فضای تفاهم و تعامل و نتیجه بخش کردن گفت وگوهای پراکنده جاری تا رسیدن به برنامه های کارآمد و عملی از طریق منطقی تر و اخلاقی تر کردن فضا و طرح بدون تنش و تحریک و تحریف دیدگاه ها در شیوه های اداره کشور.

ماده 5 - سطوح گفت وگوهای آزاد

گفت وگوهای آزاد در سه سطح به شرح ذیل طراحی می شود:

1. سطح عمومی
 2. سطح نخبگانی
 3. سطح امور اجرایی و شیوه های حکمرانی
- تبصره -** جزئیات و نحوه طراحی سطوح سه گانه فوق و اجرای آنها، به موجب آیین نامه ای است که به تصویب شورای سیاست گذاری خواهد رسید.

ماده 6 - ارکان

1. شورای سیاست گذاری
2. شوراهای و کارگروه های موقت علمی و اجرایی به تناسب هر موضوع
3. مدیر خانه گفت وگو
4. دبیرخانه خانه گفت وگو

ماده 7- اعضای شورای سیاست گذاری

1. نمایندگان رسمی و تام الاختیار سران قوا

2. دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی
 3. دو نفر از اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی به انتخاب شورای عالی
 4. نمایندگان رسمی و تام الاختیار سایر نهادهای حاکمیتی حسب موضوع بحث در هر میز گفت وگو
- تبصره -** نمایندگان رسمی و تام الاختیار قوای سه گانه و سایر نهادهای حاکمیتی از سوی رؤسای محترم سه قوه و نهادهای مزبور به مدیر خانه گفت وگو معرفی می شوند.

ماده 8 - وظایف شورای سیاست گذاری

1. تعیین ضوابط اجرای کرسی های گفت وگو در سطح ملی و محلی
 2. پیشنهاد اعضای شوراهای مشورتی اجرایی یا کارگروه های تخصصی به مدیر خانه گفت وگو
 3. ارائه روایتی از نظام مسائل مورد نظر قوای سه گانه و دستگاه ها و صورت بندی ایده مسئولان برای مطالبات اجتماعی
 4. ارائه گزارشی از اقدامات صورت گرفته برای حل مسأله در راستای جهاد تبیین و آگاه سازی افکار عمومی از خدمات و تلاش های سه قوه
 5. همکاری عملی و به موقع در برگزاری گفت وگوها و فرایند پاسخ گویی و شفافیت
 6. پیگیری جمع بندی گفت وگوها و انتقادات و پیشنهادهای جهت اصلاح امور
 7. تضمین حقوق و امنیت برگزارکنندگان و مشارکت کنندگان در گفت وگوها در چهارچوب قانون.
- تبصره -** نمایندگان تام الاختیار رؤسای قوای سه گانه موظف به پشتیبانی مادی و حمایت معنوی از فرایند اجرای مصوبات و تصمیمات خانه گفت وگو هستند.

ماده 9- مدیر خانه گفت وگو

مدیر خانه گفت وگو، توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی انتخاب می شود.

ماده 10- وظایف و اختیارات مدیر خانه گفت وگو

1. پیشنهاد ضوابط و شیوه نامه اجرای کرسی های گفت وگوهای آزاد به شورای سیاست گذاری جهت تصویب
 2. تعیین نوع، شیوه و سطح نشر و انعکاس مناظرات یا نتایج آنها حسب مورد
 3. تعیین اعضای شوراهای مشورتی اجرایی و نماینده نهادهای مسئول به تناسب موضوع هر مناظره، با مشورت شورای سیاست گذاری
 4. ارائه گزارش سالانه به شورای عالی انقلاب فرهنگی
- ماده 11-** منابع مالی مورد نیاز برای اجرای این اساسنامه، توسط سازمان برنامه و بودجه پیش بینی و تأمین می گردد.

ماده 12- این اساسنامه در 12 ماده و 3 تبصره در جلسه 901 مورخ 1403/03/29 شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ، اساسنامه قبلی خانه ملی گفت وگوی آزاد (مصوب جلسه 596 مورخ 1385/10/5 شورای عالی انقلاب فرهنگی)، ملغی می گردد.

سرپرست ریاست جمهوری و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی - محمد مخبر